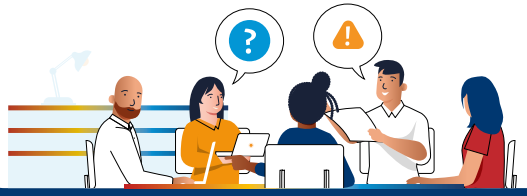
Praktijkkaart

Deze praktijkkaart is een hulpmiddel om met het Kwaliteitskader Leermiddelen te werken. Wil je een leermiddel evalueren, kiezen of ontwikkelen? Kies het gebruiksscenario dat bij jouw situatie past en volg de stappen.

Let op: wil je een nieuw leermiddel kiezen? Evalueer dan eerst je huidige leermiddel.
De uitkomsten helpen je bepalen wat je nodig hebt in een nieuw leermiddel.

1

Je evalueert een leermiddel

2

Je kiest een leermiddel

3

Je ontwikkelt leermateriaal

Kies hierboven een gebruiksscenario

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

slo

NATIONAAL KENNISINSTITUUT ONDERWIJS

1 Je evalueert een leermiddel

Je gebruikt een methode, open leermateriaal of een combinatie van leermiddelen. Maar hoe goed sluiten die aan bij wat je nodig hebt? Met het Kwaliteitskader Leermiddelen breng je sterke punten en knelpunten in beeld. Zo bepaal je wat een logische vervolgstap is: het leermiddel blijven gebruiken, anders inzetten, verbeteren of vervangen.

Zo pak je het aan

Inzet Kwaliteitskader Leermiddelen

1. Doel bepalen
Bepaal waarom je wil evalueren en wat je na afloop wil weten.

2. Afbakenen
Bepaal welk leermiddel of welk onderdeel je gaat beoordelen.

3. Prioriteren
Bepaal welke thema's voor jullie extra belangrijk zijn en aan welke criteria het leermiddel minimaal moet voldoen. Voeg waar nodig vakspecifieke of onderwijskundige criteria toe.

4. Taken verdelen
Spreek af wie welke thema's of onderdelen beoordeelt.

5. Beoordelen
Beoordeel het leermiddel aan de hand van de criteria. Gebruik de hulpvragen als houvast.

Wie doet wat?

Schoolleider – regie
Geeft richting en bepaalt onderwijskundige en financiële voorwaarden, ook vanuit het ICT- en AI-beleid.

Team – beoordelen
Beoordeelt het leermiddel vanuit vakinhoudelijke en didactische expertise en praktijkervaring. Verdeelt de beoordelingstaken onderling per thema of onderdeel.

Deskundigen – adviseren (optioneel)
Bieden waar nodig aanvullende expertise op het gebied van ICT, privacy en informatiebeveiliging.

Bespreek samen

Leg beoordelingen naast elkaar en kom tot een oordeel

Gespreksvragen

- Welke sterke punten zien we?
- Welke knelpunten zien we?
- Waar verschillen onze beoordelingen? Hoe komt dat?
- Welke knelpunten kunnen we oplossen door het leermiddel anders in te zetten of aan te vullen? Welke niet?
- Hebben we antwoord op onze oorspronkelijke vraag? Wat willen we verder onderzoeken?

En daarna?

Bepaal samen welke vervolgactie nodig is

Huidig leermiddel voldoet
Blijf het leermiddel gebruiken.

Het leermiddel voldoet deels
Zet het leermiddel anders in, vul het aan of verbeter het, zodat je het kunt blijven gebruiken (zie gebruiksscenario 3).

Het leermiddel voldoet onvoldoende
Onderzoek of een ander leermiddel beter aansluit (zie gebruiksscenario 2).

2 Je kiest een leermiddel

Je wil met je team een nieuw leermiddel of een nieuwe leermiddelenmix kiezen. Met het Kwaliteitskader Leermiddelen beoordeel en vergelijk je verschillende leermiddelen op basis van dezelfde kwaliteitscriteria. Zo maak je samen een onderbouwde keuze.

Heb je je huidige leermiddel nog niet geëvalueerd? Begin dan bij gebruiksscenario 1.
De uitkomsten helpen je bij het kiezen van een nieuw leermiddel.

Zo pak je het aan

Deel 1 – van longlist naar shortlist

1. Criteria bepalen
Bepaal welke thema's voor jullie extra belangrijk zijn en aan welke criteria het leermiddel minimaal moet voldoen. Voeg waar nodig vakspecifieke of onderwijskundige criteria toe.

2. Longlist opstellen
Breng leermiddelen in beeld die aansluiten bij jullie wensen en situatie. Vraag inkijkexemplaren en proeflicenties aan.

3. Eerste beoordeling verdelen
Spreek af wie welke leermiddelen of thema's beoordeelt.

4. Beoordelen
Beoordeel de leermiddelen aan de hand van de afgesproken criteria.
Onderbouw je beoordeling met voorbeelden uit het leermiddel.
Noteer wat je nog niet kunt beoordelen.

5. Shortlist opstellen
Vergelijk de beoordelingen en bepaal samen welke leermiddelen je verder wil onderzoeken (zie bespreekvragen).

Deel 2 – van shortlist naar keuze

6. Verdiepende beoordeling verdelen
Spreek af wie welke leermiddelen, thema's of onderdelen beoordeelt.

7. Verdiepend beoordelen
Beoordeel de leermiddelen verder aan de hand van de criteria. Gebruik de hulpvragen als houvast en onderbouw je beoordeling met voorbeelden. Kies je een leermiddelenmix? Beoordeel dan ook hoe de leermiddelen samen functioneren.

8. Praktijktest uitvoeren
Probeer delen van de leermiddelen uit in de lespraktijk. Verzamel ervaringen van leraren en leerlingen.

9. Beoordelingen bespreken
Vergelijk de beoordelingen met de ervaringen uit de praktijktest en vorm samen een oordeel (zie bespreekvragen).

10. Keuze maken
Maak een onderbouwd keuzevoorstel en leg dit voor aan de schoolleiding.

Wie doet wat?

Schoolleider – regie

Geeft richting, stelt onderwijskundige en financiële voor-

Bespreek samen

Na deel 1 – van longlist naar shortlist

- Welke leermiddelen vallen op? Waarom?
- Welke verschillen zien we?

En daarna?

Zet samen de volgende stappen:

4. Keuze delen

Verder

2 Je kiest een leermiddel

Je wil met je team een nieuw leermiddel of een nieuwe leermiddelenmix kiezen. Met het Kwaliteitskader Leermiddelen beoordeel en vergelijk je verschillende leermiddelen op basis van dezelfde kwaliteitscriteria. Zo maak je samen een onderbouwde keuze.

Heb je je huidige leermiddel nog niet geëvalueerd? Begin dan bij gebruiksscenario 1.
De uitkomsten helpen je bij het kiezen van een nieuw leermiddel.

Wie doet wat?

Schoolleider – regie

Geeft richting, stelt onderwijskundige en financiële voorwaarden, ook vanuit het ICT- en AI-beleid. Bespreekt het keuzevoorstel met het team en neemt het definitieve besluit.

Team – beoordelen, vergelijken en adviseren

Beoordeelt, vergelijkt en test de leermiddelen vanuit vakinhoudelijke en didactische expertise en praktijkervaring. Verdeelt de taken onderling en spreekt af wie het proces bewaakt, wie het keuzevoorstel maakt en adviseert aan de schoolleiding.

Deskundigen – adviseren (optioneel)

Bieden waar nodig aanvullende expertise op het gebied van ICT, privacy en informatiebeveiliging.

Bespreek samen

Na deel 1 – van longlist naar shortlist

- Welke leermiddelen vallen op? Waarom?
- Welke verschillen zien we?
- Welke leermiddelen willen we verder onderzoeken?

Na deel 2 – van shortlist naar keuze

- Wat zijn de belangrijkste sterke en zwakke punten van elk leermiddel?
- Waar verschillen onze beoordelingen?
- Welke sterke punten of knelpunten geven de doorslag?
- Welk leermiddel heeft op basis van onze beoordeling de voorkeur?

En daarna?

Zet samen de volgende stappen:

1. Keuze delen
Deel de keuze met de betrokkenen binnen de school.

2. Inkopen en organiseren
Start het inkoopproces en regel de logistieke en administratieve afhandeling.

3. Implementeren
Organiseer de planning, inrichting en scholing. Bepaal of je het leermiddel gefaseerd invoert.

4. Gebruiken en evalueren
Plan wanneer en hoe je ervaringen verzamelt en het leermiddel periodiek evalueert.

Terug

3 Je ontwikkelt leermateriaal

Je wil zelf leermateriaal maken, bijvoorbeeld omdat je iets mist in het bestaande aanbod, een actueel onderwerp wil behandelen of materiaal voor een bepaalde leerlijn wil ontwikkelen. Met het Kwaliteitskader Leermiddelen bepaal je aan welke kwaliteitscriteria je materiaal moet voldoen. Gebruik deze criteria tijdens het ontwikkelen, testen en evalueren.

Zo pak je het aan

Inzet Kwaliteitskader Leermiddelen

1. Leerlijn en criteria bepalen

Bepaal het doel en de plek van het leermateriaal binnen je leerlijn. Bepaal welke thema's extra belangrijk zijn en aan welke criteria het materiaal minimaal moet voldoen. Stel vast wanneer je tevreden bent over het resultaat.

2. Leermateriaal ontwikkelen

Ontwikkel het leermateriaal aan de hand van de criteria en besteed extra aandacht aan jullie prioriteiten. Gebruik je bestaand materiaal? Controleer dan vooraf of je het mag gebruiken en aanpassen.

3. Leermateriaal testen

Test het leermateriaal in de praktijk. Gebruik de criteria om testvragen op te stellen en verwerk de feedback.

4. Leermateriaal gebruiken en evalueren

Controleer regelmatig of het leermateriaal nog aan de criteria voldoet. Pas het waar nodig aan.

Wie doet wat?

Maak vooraf afspraken over de taakverdeling

- Wie ontwikkelt het leermateriaal?
- Wie geeft en verwerkt feedback?
- Wie is verantwoordelijk voor de oplevering?
- Wie bewaakt het geheel?
- Wie moet je nog betrekken om het leermateriaal in de praktijk te kunnen gebruiken?
- Wie beheert het leermateriaal en houdt het actueel?

Bespreek samen

Betrek collega's bij het ontwikkelen en beoordelen van het leermateriaal

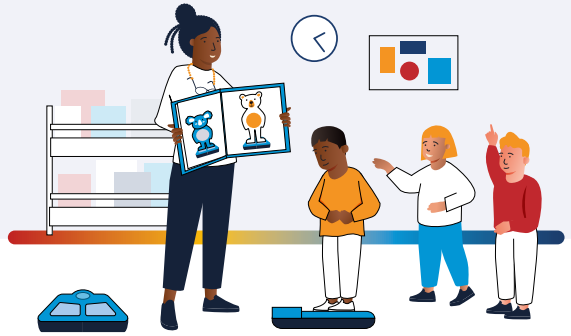
Zo werk je samen aan de kwaliteit.

- Meedenken: bepaal samen welk leermateriaal nodig is en welke criteria belangrijk zijn.
- Samen ontwikkelen: laat collega's meelezen tijdens het ontwikkelen en verwerk hun feedback.
- Testen en feedback geven: laat collega's het materiaal uitproberen en vraag om feedback.

En daarna?

Deel je materiaal

Deel je leermateriaal met anderen, zodat zij het ook kunnen gebruiken. Wil je het materiaal open delen? Let dan extra op criteria die te maken hebben met het open delen van leermateriaal, zoals licenties en metadata voor vindbaarheid.

Meer informatie?

www.onderwijskennis.nl/kwaliteitskader

NATIONAAL KENNISINSTITUUT ONDERWIJS

slo

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap